

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Artur Fryc
Protokolant:	sekr. sądowy Bartłomiej Fachinetti

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 21 marca 2017 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. D. prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej w dniu 3 lutego 2017 r. H. Ż. za okres od 1 lutego 2017 r. do 28 lutego 2017 r. i nie stwierdza odpowiedzialności organu za niezbadanie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Artur Fryc

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił A. D. prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż.. W uzasadnieniu organ rentowy powołał się na art. 136 ustawy z 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że odmawia wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ A. D. nie spełniła warunków

z art. 136 ww. ustawy brak jest podstaw do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż.. (decyzja w a.r.)

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła A. D., wnosząc o wypłatę należnego świadczenia emerytalnego po zmarłej cioci H. Ż.. Odwołująca się wskazała, że zmarła była jej ciocią i z uwagi na to, iż była ona osobą niepełnosprawną po udarze mózgu, leżącą, całkowicie zdaną na opiekę osób trzecich. Po śmierci męża H. Ż. od września 2014 r. zmarła zamieszkiwała w domu odwołującej się. Odwołująca pomagała jej, również finansowo. (odwołanie, k. 3-5.)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania, ponieważ zaskarżona decyzja została wydana na podstawie

art. 136 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. W uzasadnieniu organ wskazał,

że z wniesionego w dniu 2 maja 2017 r. odwołania wynika, że Odwołująca może znajdować się w kręgu osób uprawnionych do niezrealizowanego świadczenia, jednak fakt ten nie wynika z załączonych dokumentów. Z uwagi na brak dowodów wykazujących powyższą przesłankę organ rentowy odmówił wypłaty wnioskowanego świadczenia (odpowiedź na odwołanie, k. 15-16)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. Ż., na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 marca 1989 r. otrzymywała świadczenie emerytalne.

H. Ż. zmarła w dniu 3 lutego 2017 r.

Zmarła była osobą niepełnosprawną, po udarze mózgu, leżącą, wymagającą całodobowej opieki. H. Ż. po śmierci męża w maju 2014 r. zamieszkała u odwołującej się. Zmarła była wdową i nie posiadała dzieci oraz rodzeństwa. Najbliższą osobą z kręgu rodziny była A. D..

Skarżąca jako jedyna osoba z rodziny zajmowała się ciocią. Do codziennych obowiązków odwołującej się należała pielęgnacja, karmienie, kąpiele, zmiana pampersów, zapewnienie opieki lekarskiej i medycznej. Zmarła wymagała specjalistycznej diety, co wiązało się z koniecznością zakupu drogich odżywek (nutridrinków), czy soków. Koszt wyżywienia H. Ż. szacował się w granicach 1500 zł -1700 zł. Na utrzymanie zmarłej składały się koszty zakupu leków – średniomiesięcznie 140 zł – 200 zł oraz środki czystości, opatrunkowe i pielęgnacyjne – średniomiesięcznie 1500 zł – 1700 zł. Ponadto odwołująca ponosiła koszty zakupu pościeli i bielizny dla zmarłej - średniomiesięcznie 100 zł – 150 zł.. Średniomiesięczne wydatki na utrzymanie zmarłej zawierały się w kwocie od 3240 zł do 3750 zł. Odwołująca dodatkowo poniosła znaczne koszty związane z zakupem specjalistycznego sprzętu medycznego, gdyż zmarła zamieszkała w specjalnie przygotowanym na potrzeby osoby niepełnosprawnej pokoju wyposażonym w szpitalne specjalistyczne łóżko z materacem przeciwodleżynowym, chodzik trzykołowy i specjalistyczną poduszkę ortopedyczną. Ponadto w pokoju zamontowano dodatkowy grzejnik. Koszty przystosowania pokoju i zakupu tych sprzętów poniosła odwołująca.

W momencie zamieszkania zmarłej z odwołującą wzrósł również koszt bieżącego utrzymania domu, gdyż wzrosły rachunki za energię elektryczną i gazową oraz opłaty za wodę. Konieczne było bowiem utrzymywanie wysokiej temperatury w mieszkaniu z uwagi na obawę o możliwość przeziębienia cioci a nadto konieczność całodobowego oświetlenia pokoju wobec takich żądań pacjentki. Generowało to wyższe koszty energii elektrycznej i gazowej, które musiała ponosić odwołująca. Skarżąca poniosła również koszty pogrzebu zmarłej H. Ż. ponieważ zasilek pogrzebowy nie pokrył tychże kosztów.

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu, faktury VAT k. akta rentowe; kserokopie rachunków k. 6-97 a.s.; zeznania odwołującej się, A. D. k.104-105 a.s., zeznania świadka E. O. k.29 -30. a.s., zeznania świadka R. D. k. 30v -31, zeznania świadka M. M. k. 100v – 101)

Odwołująca się w dniu 16 lutego 2017 r. złożyła wniosek o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłej H. Ż. uprawnionej do emerytury. (dowód: wniosek w a.r.)

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 21 marca 2017 r. odmówił prawa do wypłaty niezrealizowanych świadczeń po zmarłej H. Ż., ponieważ A. D. nie spełniła warunków z art. 136 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych brak jest podstaw do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż.. (dowód: decyzja w a.r.)

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego A. D. wniosła odwołanie, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. (odwołanie, k. 3-5.)

Ustalenia powyższego stanu faktycznego Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o akta emerytalno-rentowe, jak również dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz zeznania świadka E. O. k.29 -30. a.s., zeznania świadka R. D. k. 30v -31, zeznania świadka M. M. k. 100v – 101 a nadto zeznania odwołującej się A. D. k.104-105 a.s,

Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania odwołującej się A. D. oraz zeznań świadków E. O., R. D., M. M., jako że były one logiczne, spójne, a nadto korespondowały z materiałem rzeczowym zgromadzonym w sprawie. Brak przy tym jakichkolwiek przesłanek które przemawiałyby za odmową wiary wskazanym zeznaniom.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. D. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu pomiędzy stronami było to, czy A. D. spełnia przesłanki uzyskania prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż..

Z treści art. 136 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., 887) wynika, że w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenie określone ustawą, świadczenie należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi osoba ta prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej, lub na którym utrzymaniu pozostawała ta osoba. Ustęp

2 tego artykułu stanowi, że osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która

o te świadczenia wystąpiła. Natomiast ust. 3 stanowi, że roszczenia o wypłatę świadczeń,

o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania.

Organ rentowy odmówił A. D. wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ zdaniem ZUS nie udowodniła ona faktu przyczyniania się do utrzymania zmarłej H. Ż..

Kwestię "pozostawania na utrzymaniu innych członków rodziny" w rozumieniu

art. 136 ust. 1 rozstrzygnął SA we Wrocławiu, który uznał, że za osoby pozostające

na utrzymaniu innych członków rodziny uważa się osoby, które bądź to nie posiadają żadnych własnych świadczeń emerytalno-rentowych (gdyż dopiero wystąpiły z wnioskiem o nie), bądź też pobierają wprawdzie takie świadczenia, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą,

a koszt zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb jest znacznie wyższy (zob. wyroki SA: we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2012 r., III AUa 516/12, LEX nr 1217827; w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2013 r., III AUa 1439/12, LEX nr 1314760 oraz w Szczecinie z dnia 21 maja 2013 r., III AUa 20/13, LEX nr 1378797).

Podzielić należy przy tym pogląd wyrażony w judykaturze, że świadczenie doraźnej pomocy, a nawet opieki nie wchodzi w zakres pojęcia "pozostawanie na utrzymaniu"; pojęcie to bowiem ma ściśle materialne znaczenie, a miarą jego jest zapewnianie środków pieniężnych koniecznych do zaspokojenia "usprawiedliwionych potrzeb" osoby będącej na utrzymaniu (wyroki SA: w Katowicach z dnia 22 marca 2011 r., III AUa 2026/10, LEX nr 1102954 i w Białymstoku z dnia 4 czerwca 2013 r., III AUa 1278/12, LEX nr 1324660).

Odwołując się do powyższego oraz zgodnych zeznań świadków i odwołującej się, uzupełnionych treścią dowodów z dokumentów w postaci rachunków, faktur i potwierdzeń przelewów, Sąd uznał, iż H. Ż. w okresie ok. 3 lat przed śmiercią pozostawała na utrzymaniu odwołującej się A. D.. Ciocia odwołującej się nie była w stanie samodzielnie wychodzić z mieszkania, jej codzienne funkcjonowanie było w zasadzie uzależnione od pomocy odwołującej się.

Sąd uznał, iż przyznana jej emerytura nie była wystarczająca dla jej podstawowych potrzeb, biorąc pod uwagę jej stan zdrowia i wysokość kosztów utrzymania. Odwołująca się ponosiła wydatki z własnego budżetu na utrzymanie cioci w sytuacji, gdy jej świadczenie nie było wystarczające, a także dodatkowo poświęcała swój wolny czas na jej bezpośrednią opiekę i inne niezbędne w tym wypadku czynności, a tym samym przyczyniała się do utrzymania zmarłej H. Ż.. Wobec powyższego nie można też uznać, iż dostarczanie przez odwołującą się środków utrzymania i całodobowa opieka było tylko doraźną pomocą

i opieką. Pomoc udzielana przez odwołującą polegająca na sprawowaniu całodobowej opieki i zajmowaniu się niepełnosprawną osobą.

Kluczowe zaś jest, iż uzasadnione wydatki związane z wyżywieniem, utrzymaniem, zapewnieniem właściwej opieki zdrowotnej czy opłaceniem innych uzasadnionych potrzeb podopiecznej znacząco przekraczały możliwości finansowe emerytki, gdyż wykraczały poza kwotę przysługującej jej emerytury. Nie ma zatem wątpliwości, iż H. Ż. pozostawała na utrzymaniu A. D. która finansowała stale, regularnie i systematycznie oraz w znaczących. Ustalonych wyżej szczegółowo kwotach wydatki dotyczące emerytki.

Tym samym A. D. spełniała wszystkie konieczne przesłanki do przyznania jej spornego niezrealizowanego świadczenia.

Wobec powyższego, organ rentowy bezzasadnie odmówił A. D. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż., gdyż zdaniem Sądu odwołująca się wykazała, że spełnia przesłanki z art. 136 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i powyższe świadczenie powinno zostać jej wypłacone.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej się A. D. prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej H. Ż., o czym orzekł w sentencji wyroku.

(...)

(...)

(...)